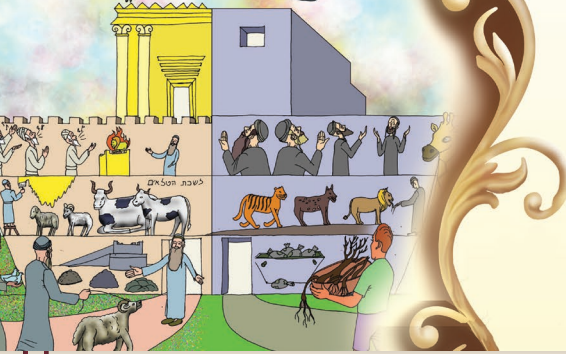

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווה שליט"א תלמידו של מו"ן פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' צדוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

הגֶּשֶׁר בֵּין הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְמִצִּיאוֹת

"אלה תולדות נח... ותשחת הארץ לפני האלקים ותמלא הארץ חמס". קשה, איך בני דורו של נח טעו והשחיתו כל כך את דרכם בעוד שזמנו לא רב קודם לכן התרחשה בריאת העולם המועידה על גדלתו ומלכותו של ה' יתברך?

ולהבין זאת נקדים לבאר שהגמרא נכתבה בשפה הארמית שהיא שפה קשה, וכן הגמרא כתובה באופן הקשה להבנה, ומדוע? בכדי שפושעי ישראל ולהבדיל הגוים לא יוכלו להבין אותה, כמו שכתוב "משפטים בל ידעום", ורק "איש חכם ידלגה", אדם שיש לו יראת שמים זוכה להבין את התורה; שעקר הבנת התורה היא, לגלות בה את דעת ה' של אהבתו יתברך והמדות הטובות המתגלים בתורה.

וזהו הקשי הגדול שבלימוד התורה להקיש את הלימוד למציאות החיים של האדם, שלצורך כך צריך לעשות 'גזרה שונה', ואין אדם דן גזרה שונה אלא אם כן קבלה מרבנותיו (פסחים סו). כלומר שאדם לא זוכה ללמוד גזרה שונה שעל דעה שיש את הלימוד לעצמו אלא אם כן הוא מחבר לתלמיד חכם צדיק שילמדו לבא מלמודו לתקן את מדותיו.

אי אפשר בלי הלל

וגם 'קל וחומר' שאותו אדם רשאי לדון בעצמו, אדם מעצמו מתעצל ללמוד זאת, כמו שפנינו (שם) שהלל הזקן הוכיח את בני בתרא על כך שהתעצלו ולא דנו בעצמם קל וחומר שפסח דוחה את השבת, ואמר להם הלל שהיה עליהם לשמש את שני תלמידי חכמים גדולי הדור שמועיה ואבטליון שהיו גרי צדק, שכן היו זוכים לדון קל וחומר על ענין הפסח שחל בשבת, ונגוסף היו דנים הרבה קל וחומר

שילמדו את מדותיהם ומיילא לא היו צריכים שהלל יהיה נשיא עליהם בכדי ללמד את מדותיהם.

וכמו כן מצינו באחיפתל שפל זמן שהיה סמוך לרבו דוד מלפנו ידע ללמד קל וחומר שפנח בו שלום בית ושלמו של כל עם ישראל, כמו שדן בזמן שהתהום עמד להציף את העולם ואמר: ומה בשביל שלום בית הקב"ה אומר? ימחה שמי על המים, בשביל שלום כל העולם על אחת כמה וכמה.

תורה מעשית

מה שאין פן אדם שלא מתחבר לצדיקים, הרי שפשהוא לומד תורה אינו יודע לשאף אותה פראוי למציאות היום יומית שלו ואינו מתקן על דעה את מדותיו ואחרותיו, והראיה לכך שאינו משאף את למודו למציאות חיו, היא עצם זאת שאינו מתחבר לצדיקים, שאות משום שפשהוא לומד על אברהם אבינו ועל שאר הצדיקים נדמה לו שרק בעבר היו צדיקים ונבנינו אין צדיקים חלילה.

ועל כך אמרו חז"ל שלעתיד לבא פאשר יטענו האמות שעשו גשרים יטעו להם ה' לא עשיתם זאת בכונה טובה בשביל להטיב לעם ישראל, שכמו כן פאשר אדם יטעו לפני ה' למדתו הרבה תורה, ידבק אותו ה' האם ידע לעשות גשר ולחבר את למודו בבית המדרש להתנהגותו בבית.

נסיונות החיים

כי במשך החיים ישנם לאדם נסיונות רבים בינו לבין חבריו, לבין אשתו, לבין בניו וחתניו, ולבין נכדיו, לבין שכניו, לבין משפיר הדירה שלו או מוכר הדירה שלו, וכיוצא בזה צריך לעסק רבות בתורה כדי לקבל הרבה דעת

מתיקות הניסים

תאונה או ישועה?

לפני כמה שנים נסעתי יחד עם חבר לירושלים, שם עלינו על אוטובוס לקבר רחל, בדרך נהג האוטובוס הסיח את דעתו ועבר באדם, מכונית אחרת יצאה מהכביש הסמוך בירק, והאוטובוס שלנו נסע במהירות התנגש בה והמכונית התעופפה כעטר קזימה.

הנס הגדול היה שאותה מכונית לא פגעה ברכבים אחרים אף על פי שהיו רכבים בנתיבים הסמוכים, אלא היא השלכה על הנתיב הקדמי ששם בחסדי ה' לא היו רכבים, יצאו מהאוטובוס והופתי בהלם לראות שאותה מכונית נחבטה בגדר וכתוצאה מכך היא הפכה ומעקה לגמרי... נרדעתי לחשב מה ארע עם הנוסעים ברכב, לא שמעו שום קולות מהרכב והדבר גרם חשש גדול יותר.

מרב צער הרגשתי שאני לא מסגל להשאיר שם ובקשתי מחברי לעזוב את המקום ולהמשיך לקבר רחל, אכן שנינו עלינו על מונית והגענו לקבר רחל שם בכיתי רבות לה' ייחם בזכות רחל אמנו על היהודים שלא ינוקו, בכיתי ובכיתי וחברי שראו שאני כל כך נסער נחם והרגיע אותי במעט.

לאחר שדעיתי התישבה קצת רצינו לחזה מכיון שלא היו אוטובוסים עלינו שוב על מונית, קשהמונית הגיעה בסמוך למקום התאונה היה שם עמס תנועה והמונית התעקבה בפסקה, הנגה היה יהודי ירא שמים ואדיב והציע לנו לרדת מהמונית על מנת שפסוק המונה לא ילך ונגדל אכן ירדנו מהמונית, וכשהתקרבונו למקום התאונה ראינו שאנשים שם משוחחים בהתפעלות זה עם זה, כשברנו מה קרה הסבירו לנו שהנהג באותו רב שנמנע היה מחבל שהרג שני יהודים בפגיעה דקירה וקה מבקש על ידי השלטונות וכעת הוא נהרג בתאונה.

הפלא הגדול יותר היה שכפי שספרו אותו מחבל שהה למשך תקופה בבית הכלא על גנבה שבצע, ולאחר ששתחר הוא בצע את אותו פגיע אכזר והמשפחות של אותם שנהרגו על ידו הוטערו והתלוננו מאוד על כך ששחררו אותו... וכעת הקב"ה תבע את נקמתם והרגו. "כן יאבדו כל אבך ה'".

טובתי שרחל אמנו שאליה נסענו עמדה בתפלה על בניה שלא ינוקו ולקח אותם המבקש את רעתם יכלו ויאבדו.

מ.פ.

איה להתנהג בכל מצב ומצב בימי חיינו, והעקר הוא לדעת לקשר את הלמוד למצבי החיים.

ועל כך נאמר: "יתגו עדיהם ויצדקו", ובגמרא הובאה דעה שהפנה היא ל'אדיהם'. דהנה עקר הנפקא מנה לנו היא, לא מה שהגויים יבואו לפני ה' לדון, אלא מה שאנו נבא לפני ה' לדון.

והנביא אומר: "אתם עדי נאם ה' ועבדי אשר בחרתי" ומשמע מפה שלעתיד לבא אנחנו נצטרף להביא את העדים - שהם התורה והמעשים הטובים בין אדם למקום ובין אדם לחברו - והקב"ה יתבע לא רק את האמות אלא גם ועקר אותנו כי עלינו נאמר: "עבדי אשר בחרתי" ואנו העקר לפני ה'.

חיבים את העד השני

ועל הגויים נאמר "כי קרוב יום אידם" - שימי אדיהם ינחילו להם גיהנם, אבל עקר הדאגה שלנו היא, מה שגם אנו נצטרף לגשת ליום הדין ונבא עם 'עדיהם' - עם התורה שהיא עדות כמו שנאמר "עדות ה' נאמנה מחפיות פתי".

שאז הקב"ה יבדק את האדם האם יש לו את העד השני, כי "על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר" והעד השני הוא חברו וכן זוגו של האדם שישאלו את החבר ואת האשה האם הוא קים את הלמוד והתנהג בידת שמים ובמדות טובות כראוי כלפי החבר ובבית, כי עדות התורה כשלעצמה אינה מספקת מפני שהיא עד אחד ומתי "עדות ה' נאמנה", כאשר

גם העד השני שהוא החבר והאשה מעידים שקיים את הלמוד בהתנהגות נאותה.

שעל פן התורה נקראת בלשון נקבה כמו שכתוב "תורת ה' תמימה" כי עקר מטרת עסק התורה הוא לישים את הלמוד בהתנהגות נאותה בבית כלפי האשה והילדים, והתורה היא העד הרוחני, והאשה והחבר הם העד הגשמי. וכמו כן כל המעשים והחפצים הגשמיים שבהם צריכה להתקיים התורה גם הם צריכים להיעד על האדם שהתנהג בהם כפי התורה, על פי התורה, כגון שהשתמש בהם להטיב לבריות ושוחר על חפציו על מנת למנוע מחלקות ולא להפיה; ואם התורה לא התקיימה בהם לא תוכל התורה להצילו ביום הדין.

לתפס את הלמוד במוח או ביד?...?

אמרו במדרש (שחר טוב משלי י) ששואלים את האדם ביום הדין כלום עסקת בתורה? אם יגיד: למדתי, ישאלו אותו האם למד משנה?

נמצא שפאשר טוען האדם שהוא למד טובעים

מפניו יותר, לכן עדיף לאדם להשיב איני יודע כמאמרם: 'למד לשונך לומר איני יודע'.

ואמרו שם חז"ל שלכן כל מה שלמד האדם 'היה תפוס בידו' ולא אמרו 'היה תפוס בזכרונו' כי האדם לא יתבע בשמים על זכירת הלמוד

אלא על קיום הלמוד וזה הפרוש שהלמוד צריך להיות 'תפוס בידו' של האדם, היינו שעל האדם לקשר את הלמוד למעשי ידיו ושלמודו יהיה למוד המביא לידי מעשה.

אם כן אדם יכול להיות בקי בש"ס ואפלו בקי

מתיקות דינם של מורדים

בציור שבכותרת הגליון: לעתיד לבוא באים אמות העולם לפני מלך המשיח ומתפארים שבנו גשרים ותקנו את הדרך ומבקשים על כך שכר על מעשיהם.

מדוע באמת לא מגיע להם שכר על מה שהטיבו לעם ישראל?

איה מצות סכה תגלה את ההבדל בין עם ישראל לאמות העולם?

על כך במאמר: 'מתיקות עולם של סכה...'

בציור שלפנינו: דורו של נח הגיעו לדיוטא התחונה וגם דור המבול שבא אחריו בנו בנין על מנת למרד בה' עד שהקרח הקב"ה לבלבל את שפתם.

כיצד יתכן שזמן קצר לאחר בריאת העולם באו בני האדם לדרגות שפלות שקאלו?

על כך במאמר: 'ספריו של אדם הראשון'

רבנו של עולם, שמר את עמך ישראל מכל רע, הצילנו מיד היצר הרע המושטל בכל מיני דרכים להחטיא את בני האדם ולאחר מכן הוא עומד ומקסטרג עליהם ומביא עליהם צרות וסוּרִים, אויבים ואסונות רח"ל.

אנא ה', שמר את עמך ישראל ותן בהם כח וזעזע להתרחק מכל רע, וכלי הטכנולוגיה הטמאים שהתחדשו בדורותינו לא ימצאו מקום בביתו של שים אחד מישראל, וברחמי הרבים תצילנו בשנה זו ובכל שנה ושנה מכל אויבים, צרות, אסונות ונקימ, ולא אנא שים רעה לאף אחד מישראל, ובמינו תגשע והדהו ישראל ישכון לבטח, וירום קרנינו לצחא, אמן סלה.

חכם צריך לבא בהכנה כדי לקבל את דברי על מנת לשפר את דרכינו שפנה במחלים עונתיו של השומע פדברי תז"ל הנ"ל.

לחש 'הא שמה רבא'...

והוסיפו תז"ל ואמרו: 'ולא עוד אלא שבשעה שהו ענין אמן יהא שמה רבא אפלו אם נחתם גזר דינים אני מוחל ומכפר' 'ולא עוד' פרושו של די בשמיעת דברי החכם אלא צריך לענות אחרי דברי החכם 'הא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא' ולא די בענייה אז בקדיש בלבד אלא העקר הוא שכשצאדם בא לביתו לאחר ששמע את דברי החכם, יספר לאשתו מדברי היצאת שמים, האמונה וההפרת הטוב לה' ששמע מהחכם, ולבסוף 'לחש לה' 'הא שמה רבא מברך' כלומר רצונו שיהיה שם ה' מברך על דגנו, על ידי שמעשינו יקדשו את שמו יתברך בך שנתנהג במדות טובות ונתחשב זה בזה, וכן 'לחש לה דברי חכם ועידוד על כל מה שפרח למענו בהחזקת הבית.

'יהא שמייה רבא מברך לעלם' היא אותה תפלה כמו תפלת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' שאותו לוחשים בשקט, וכשצאדם עולה על משהו לישון הוא אומר קריאת שמע בקול רם אבל את בשכמל"ו הוא אומר בלחש, ובליחיש זה אז אנו בעצם מראים שיחיד שמו יתברך ואהבתו תזקה בסתר לבנו. ותז"ל (פסחים יא) נתנו טעם לכה שאומרים את בשכמל"ו בליחיש: 'משל לבת מלך שהריחה ציפור קדחה והתאמתה לכה, אם תאמר שהיא תאכה - יש לה גנאי מכה, ואם לא תאמר - יש לה צער

בתורה עוד ועוד עד שיגלה את הדעת השיכת לו - והתורה רחבה מיני ים ולכן אין גבול לתביעה שעליו - אבל אדם שעסק בתורה כמיטב דקלתו ובנוסף גשב לפני חכם - כל עונתיו ומחלים' פדברי תז"ל הנ"ל. פי החכם גלה לו את הדעת השיכת לו ומה עליו לתקן והביאו לידי תשובה, וכן הוא נצל מהתביעה הקשה הזו בבית דין של מעלה.

ולכן כשצאדם שומע תוכחה מתלמיד חכם, בין כשהיא נאמרת אליו ישירות ובין כשהיא נאמרת בתוך דברי תורתו של התלמיד חכם והאדם שומע שהדברים נוגעים לבלו, עליו להאזר שלא להפגע ולהרגיש רע מן אלא אלא בין שהתלמיד חכם לא חפץ לבקר אותו ולהחליש את דעתו חלילה, אלא להפך, התלמיד חכם מוכיחו על מנת להביאו לחיי עולם הבא ולחיים מאשרים ומענגים עוד בהיותו בזה העולם, כי כשצאדם מתקן את ארחותיו - הקב"ה בערו, וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו.

ספריו של אדם הראשון

פעת נבין מה ששאנו בפתח הדברים כיצד דור המבול הדרו ובאו למצבם הירוד כל כה, דנהג בנדאי הדורות הראשונים שהיו בבריאת העולם לא היו רחוקים מה' חלילה אלא הם היו עוסקים בתורה, וכמו שיש להמליץ על הפסוק: "זה ספר תולדות אדם" שגם אדם הראשון חבר ספרים ובני דורו עסקו בהם אלא שהבני אדם הלכו אחר מדותיהם הרעות ולמדו מהספרים להתנהג במדות רעות ועשו מהלמוד רק פלפול להנאתם, עד שדורו של נח באו לכלל מעשיהם הרעים והנוראים.

ורק את נח ה' אהב, והעצה שלהם הייתה להתחבר לנח שהוא היה עוצר אותם מתביעתם במים הזדונים של היצר הרע והיה מרגיע מעליהם את גלי הים של הפסירות והעברות שהיו שקועים בהם והיו נצלים מדרכיהם הרעות ומימי המבול.

המעשים אינם טפלים...

ומכאן אנו למדים שלא נטעה לעשות מהלמוד עקר ומהמעשים טפל, שאם נן אדם עלול לעסק רבות בתורה ולעסק בה רק בפלפול בלבד, ובנוגע למעשים הוא עלול לטעות להוציא מהתורה מדות שקלקלות כגון שביין מהסגיות שהוא לומד שחברו פשע כנגדו, ולכן ריב אתו ויחשיב אותו לרשע שמותר לדבר עליו לשון רע והכל נובע מההגייה שיש לו נגד חברו.

ועל נן אמרו תז"ל לא נברא העולם אלא לצנות לזה - להתחבר לצדיקים שילמדו את האדם מדות טובות והנהגות ישירות, וכשבאים לפני

גם בהלכות התורה והיה עליו תביעה בשמים, ואדרבה, התביעה תהיה גדולה יותר שאמנם בנדאי עשה טוב בך שלמד ש"ס והלכות אבל יאמרו לו: 'תורת כהנים למה לא למדת?' והכהנים הם התלמידי חכמים, והתביעה עליו מדוע לא התחבר לכהנים שילמדו אותו את תורת המדות הטובות של הצדיקים.

ללמד על נגעי הנפש

וכן ישאלו אותו מדוע לא למד 'תורת נגעים' הינו מדוע לא הפיר בנגעים של קנאה, פעס וגאון שבלבו ולא הלך לכהנים שהם הצדיקים שילמדו אותו איך להתגבר על מדותיו הרעות. וכן על זה הדרך תובעים אותו לעמק, כגון האם למד 'תורת זבים' להפיר במדות הרעות העבות מנפשו, וכן 'סדר וזוי של יום הכפואים' הינו האם בא לחכם שילמדו איך מתנודים על העונות.

וכן האם למדת 'גזרה שנה' מרבה הינו לדעת לעשות גזרה שנה מהלמוד למה שמתרחש אחר בתי יום, וכן האם למדת 'ערכין' לדעת להעריך את חברו. ומי שיש בידו את כל זה שואלים אותו האם למדת 'חמשה חמשי תורה' ולכאורה זהו פלא כי למוד התורה שבכתב זה ההתחלה אם נן מדוע שואלים אותו על כך לבסוף?

אלא שרק אחרי שאדם התחבר לצדיקים וגלה את מדותיו הקשות ולמד מהחכם להתנהגות ויתקן את ארחותיו, אזי הוא יכול לעסק בתורה ולהבין את פרשיות תפלו ומיוזה שבה, שביין שכתליתם להביא את האדם לאהבתו יתברך שהרי מצות אהבת ה' הוא התכן הכתוב בהן.

ישבת לפני חכם?

וכל הלומדים הללו שתובעים את האדם עליהם בשמים התביעה היא, האם ישב לפני החכם על מנת שילמדו את כל אותם המדות שעליהם תובעים אותו האם למדם, כמו שאמרו שם בהמשך המדרש שסבת כל התביעה הזאת בשמים היא משום 'שבשעה שהחכם יושב ודורש הקב"ה מוחל עונותיהם של ישראל'.

והבאר בזה הוא שהתורה הרי 'רחבה מיני ים' ועל האדם לדלות מהתורה את הדעת הטמנה עבירו בתורה ושהוא נזקק לה ואין בלח כל אדם לגלות זאת, ולכן הקב"ה עמד ושתל צדיקים בכל דור וכשצאדם מתחבר אליהם הם דולים מהתורה את הדעת הנכונה עבירו ומגלים לו אותה, כמו שאמר "מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונה ידלנה".

מתקנות התוכחה

ועל נן כל זמן שאדם לא התחבר לצדיקים ישנה עליו תביעה בשמים שהיה עליו לעסק

מחמת שלא מקבלת את תאונתה, התחילו עבדיה להביא בחשאי כדי שלא תתגנב.

אכל את אשר בשלת...

ה'קדרה' מלמד על אדם שמבשל הרבה תורה, וכשהוא פא ליום הדין אומרים לו שגנה הוא הביא 'עד אחד' פי גנה עשה מצוה שבו אדם למקום, ושואלים אותו האם יש לו את העד השני והאם אכל את בשולו, הינו שקנים את למודו בקנה שהתנהג פראוי במצוות ש'בו אדם

שהאדם צריה לדאג לו הוא בעולמו הפרטי ובתוך ביתו, ועל כן נאמר "מגיד לאדם מה שחן" שפרשו זאת חז"ל (הגינה ה) לגבי שיחה קלה שבו איש לאשתו, הינו שבדוקים ביום הדין את האדם האם הוא ידע ללחש לאשתו דברי חיזק, ושכל מטרתם היא לקדש בכל עת את שמו יתברך בהתנהגותם הנאותה. ובפרט שפזיזע האשה נמשלה לשיכנה, אם פן גודאי על ידי התנהגותם הנאותה של האישה והאשה יתגדל שמו יתברך.

לחברו 'בין איש לאשתו', שמצוות אלו הם בעיני האדם מצדדים פשירי התבשיל הנקראים 'ציקי קדרה', אבל הבת מלך שהיא השיכנה הקדושה מתאנה שאדם יקנים אותם וילחש לאשתו מלים של שבח שיעודו אותה וירימו את רוחה.

ואת הלחישה הבהל צריה ללחש לאשתו ובתירוות, ושייחה ידוע להם תמיד שמטרתם לקדש את שם ה' בעולם, ועקר הקדוש ה'

מתיקות עולם של סכה...

השחוק מפני טובה

שואלת הנמרה לכאורה מה התביעה עליהם הרי מצטער פטור מן הסקה? ומבארת, שהתביעה עליהם היא על כך שהם מבטטים בסקה פשעמט זאת עם 'שראל יוצאים מהספה בלית בררה, ואז הקב"ה ישחק עליהם הינו שישחק על ההגדל הגדול הנכר בין הגויים לעם ישראל, שהיהודים לא כופים טובה לה' ואילו הגויים כופים לו טובה ומבטטים במצוותיו ויתגלה שאינם חפצים לחיות את העולם הזה כעולם ערא'.

עוד אומרים שם חז"ל שהגויים ניחו תפלין וציצית ומזוזה, אבל פשיראו שיש להם איזה קשי' כגון פשתבת מלחמת גוג ומגוג מיד הם ישליכו את המצוות.

והבאור בזה הוא, דהנה מצוות ציצית שהיא הנחת ציציות בארבעת כנפות הגג מרמזת על הטלטולים שהאדם מטלטל בימי חייו מצד לצד בטלטולים והתפתאות שונות שעוברים עליו, והתפלין שהם על המוח מרמזים על הצער הרב שיש לאדם מכל טלטוליו, שהרי הצער הוא במח.

אשריד שיש לך את מי לפרנס!

והגויים מנתקים ומשליכים את התפלין פי

חז"ל (ע"ז ב) מדברים על הדין שיהיה לגויים לעתיד לבא, ועליו לדעת שלעתיד לבא הוא לא רק בימות משיח אלא לעתיד לבא הוא שלשה זמנים, הראשון הוא פבר בעולם הזה בזמן שה' גואל את האדם, השני הוא לאחר פטירת האדם, והשלישי הוא בימות משיח פשייחה תחית המתים.

וחז"ל אומרים שלעתיד לבא אמות העולם יטענו שמגיע להם שרם משיח שבנו שנקים וגשרים לטובת עם ישראל, אבל הקב"ה יאמר להם, אמןם עשייתם טוב לישראל אבל לא התפונתם לך. והעקר הוא מננתו של האדם בפעשים שעושה ואתם התפונתם לתאוותיכם ולהנאתכם ולהחטיא את ישראל.

והגויים יטענו שלא זכו לקבל את התורה ואם פן אין עליהם תביעה, מיד הקב"ה יתן להם את מצוות הסקה, ומידוע דוקא את הסקה? מפני שהסקה מסמלת על ההנקה של עם ישראל למול ה' שהם מוכנים להרגיש את העולם הזה כעולם עראי ולא מבקשים לשקע בהבליה, ולכן ראוי שהגויים יתנסו ויבחנו במצוות סכה כדי לבדק האם הם מוכנים להרגיש את העולם הזה כעראי, ובאותה שעה הקב"ה יקדיח חמה עליהם והגויים יצאו מהספה ויבטטו בה.

אינם מסגלים להשאיר נאמנים בזמן צער, אבל היהודים נשארים נאמנים גם בזמני הקשי על ידי שהם מסתכלים על הטוב שיש להם גם בזמני הצער.

וכגון פשאי לאדם פרנסה המספקת לפרנס את בני ביתו וילדיו הוא שמח בקנה שיש לו אשה וילדים ושאינו כאותם בודדים שאין להם סכה להצטרף לפרנסה, ומאמין שה' עוד יושיעו ויתן לו פרנסה ברות.

ואמרו חז"ל שכל יום הקב"ה יושב וזן ומפרנס לביריותיו ושחוק עם הלכותיו, ויש לפרש שהשחוק הוא התענוג שיש לקב"ה בקנה שהוא זן את בריותיו שהקב"ה משתעשע בקנה עם בריותיו, וכמו כן הקב"ה שחוק על הגויים בקנה שנכר שהם שונים מעם ישראל, שאמנם הם גם יכולים לעסק בתורה וגם הם יקמו מצוות אבל הם מבטטים, ועם ישראל מחזיקים מעמד גם בזמני קשי'.

וכלשהקב"ה יוציא את חמה מנורתיה - בזמן שמחמתה הגויים יבטטו בסקה - הצדיקים יתפארו מאותה חמה וזה מסמל על כך שכל סגיון גורם לצדיקים להתקרב יותר לה' ולהתפאות מהרחוק מה', ולא כמו הטועים שמתרחקים מה' בזמני סנינות.

חודדים מותקים

א. מדוע לא די בעדות של התורה על האדם ביום הדין? ב. מי מתאנה לשירי התבשיל ומי לא מערוך אותם? ג. מתי מצוה לומר 'הא שמה רבה' בלחישה? ד. מהם שני ההבדלים בין עם ישראל לאמות שיתגלו על ידי מצוות סכה?

התשובות מונחות בתוכן גליון זה | את התשובות ניתן לשלוח בימי השבוע הבא לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com בצירוף שם, כתובת וטלפון. הפותרים נכונה, יכנסו להגרלה על מתנה יוקרתית.

הרואה את המולד...

בזמן חז"ל היה הלכנה בעת המולד שמי שזכה לראות את הלבנה במולדה בא להעיד ומקדשים על ידו את החודש וקובעים את המועדים, וידוע בספרים שעת המולד היא עת רצון, וזאת משום שהאדם צריה לראות את הלבנה פשייחה קטנה מאוד ולדמות את עצמו אליה ולהרגיש קטן כמוהה. ויש לדרש על כך 'אזיהו חכם הרואה את המולד', פי החכמה הגדולה היא להרגיש קטן ולא להתנאות גם פאשר האדם זוכה והקב"ה עושה על ידו פעולות גדולות.